

de voorzitter van Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de statengriffier

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Rapport Herziening provinciaal belastinggebied	36038		

Middelburg, 15 juni 2021

Geachte voorzitter,

Hierbij bieden wij u, mede op verzoek van het IPO, het rapport 'Herziening provinciaal belastinggebied' als bijlage bij deze brief ter kennisname aan. Eind mei is door de minister van Binnenlandse Zaken dit rapport van de werkgroep Herziening provinciaal belastinggebied aangeboden aan de Tweede Kamer.

Tot de verkenning van alternatieven voor een toekomstig provinciaal belastinggebied is door het Rijk besloten naar aanleiding van het Klimaatakkoord van 28 juni 2019. Als uitwerking hiervan wordt momenteel door de ministeries van Financiën en van Infrastructuur en Waterstaat onderzoek gedaan naar verschillende mogelijke varianten van Betalen naar Gebruik (BnG) van infrastructuur, ook wel aangeduid als een kilometerheffing. Daarmee zou de huidige motorrijtuigenbelasting (MRB), die tevens de grondslag vormt voor de provinciale opcenten, op termijn (naar verwachting pas na 2025) geheel of gedeeltelijk kunnen komen te vervallen.

Het rapport is opgesteld door een ambtelijke werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Financiën en het Interprovinciaal Overleg (IPO). Tevens is expertise ingebracht door de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB), het Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale overheden (ESBL), het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (COELO), het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen (LVLB).

Het IPO heeft eerder benadrukt richting het Rijk dat de open huishouding van provincies behouden moet blijven met een toekomstbestendig eigen belastinggebied. Het is daarom belangrijk nu al na te denken over een toekomstbestendig belastinggebied van de provincies, danwel door behoud van de MRB, danwel met een verschuiving naar opcenten op rekeningrijden en als dat niet kan een ander eigen belastinggebied.

Daarbij stelt het IPO dat de MRB pas kan worden afgeschaft als er een alternatief is dat voldoet aan de volgende randvoorwaarden:

- Inkomsten uit een nieuw belastinggebied zijn voldoende in omvang om de maatschappelijke taken te kunnen uitvoeren;
- Herverdeeleffecten dienen minimaal te zijn;
- De uitvoeringskosten dienen beperkt te blijven en in verhouding te staan tot de inkomsten;
- Een nieuw belastinggebied dient in hoofdzaak een algemene belasting te zijn zodat de inkomsten als algemene provinciale middelen worden aangemerkt;
- De inkomsten uit een nieuwe belasting dienen stabiel te zijn;

- De horizontale, democratische verantwoording waarborgt een verantwoorde heffing. Limitering van de opbrengsten via rijksregelgeving past daar niet bij;
- Het belastinggebied dient herkenbaar te zijn voor de gebruiker van het provinciaal takenpakket om zo de band tussen bepalen, betalen en verantwoorden te versterken.

Totdat BnG mogelijk wordt ingevoerd, blijft het huidige provinciaal belastinggebied, dat voornamelijk bestaat uit de opcenten op de motorrijtuigenbelasting, intact. Het rapport benoemt daarom allereerst enkele aandachtspunten die binnen het huidige provinciaal belastinggebied geadresseerd zouden moeten worden als BnG pas op termijn - of niet - wordt ingevoerd. Daarnaast zijn als alternatief voor de huidige opcenten diverse opties voor provinciale belastingen getoetst en beoordeeld als geschikt of niet-geschikt. De geschikte opties kunnen op verschillende manieren worden toegepast in een alternatief belastinggebied. De meeste van deze belastingen hebben op zichzelf voldoende opbrengstcapaciteit om de opcenten MRB te kunnen vervangen en eventueel de capaciteit te vergroten. Korthedshalve verwijzen wij u hiervoor naar het rapport. Uiteindelijk is het aan een nieuw kabinet om in overleg met de provincies te besluiten over de aangereikte bouwstenen voor een toekomstig provinciaal belastinggebied.

Ons college en het IPO vinden het rapport een goede basis bieden voor vervolgesprekken over het provinciale belastinggebied. Het rapport biedt een aantal belangrijke bouwstenen voor de discussie. Tegelijkertijd is er nog vervolgonderzoek nodig naar de mate van uitvoerbaarheid van de alternatieve belastinggebieden, o.a. naar de uitvoeringskosten, om te kunnen beoordelen of de alternatieven voldoen aan de voorwaarden van de provincies, voordat er een definitieve keuze voor een alternatief te maken is. In relatie tot de keuze die een nieuw kabinet gaat maken ten aanzien van Betalen naar Gebruik, zullen de provincies hierover met elkaar en met het Rijk het gesprek blijven voeren.

Overigens merken wij nog op dat dit rapport los staat van het proces voor herijking van de verdeling van het provinciefonds, welke eind dit jaar klaar moet zijn om dat in de meicirculaire van 2022 te kunnen presenteren. Doel is dat de nieuwe verdeling ingaat vanaf 1 januari 2023. In de herijking van het provinciefonds wordt nog uitgegaan van de huidige systematiek van MRB, omdat de keuze voor een nieuw belastinggebied nog veel onzekerheden bevat. Zodra er sprake is van een alternatieve belastinggrondslag, zal in een volgend herijkingsproces gekeken worden welke aanpassingen er in de verdeling van het provinciefonds nodig zijn.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen:

1. Rapport Herziening provinciaal belastinggebied

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.